

15. REIROPAS SAVIENĪBAS FINANSIĀLĀ PALĪDZĪBA

15.1. Eiropas Savienības struktūrfondi

Līdz 2006.gadam Līgatnes pagasta pašvaldībai, uzņēmumiem, iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, zemniekiem u.c. būs pieejams sekojošu struktūrfondu finansējums:

- **Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF)** atbalsts (līdz ar Latvijas līdzfinansējumu laika posmā no 2004. gada līdz 2006. gadam ir EUR 490 miljoni) ir virzīts uz reģionālo atšķirību izlīdzināšanu ES valstu ietvaros, veicinot atpalikušo reģionu attīstību un strukturālo izlīdzināšanu. ERAF ietvaros atbalsts tiks sniegts biznesa vides sakārtošanai un konkurētspējas paaugstināšanai, īpaši uzsverot palīdzību mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, vietējās ekonomikas un nodarbinātības attīstībai, tai skaitā nodarbinātības veicināšanai tūrisma un kultūras jomās, tāpat arī izpētei un tehnoloģiju attīstībai, vides aizsardzībai, līdztiesības nodrošināšanai starp sievietēm un vīriešiem nodarbinātības jomā u.t.t.
- **Eiropas Sociālais fonds (ESF)** ir ES finanšu instruments Eiropas Nodarbinātības stratēģijas ieviešanai, no kura līdz ar Latvijas līdzfinansējumu tiks investēti EUR 174 miljoni jeb 21,22% no kopējiem Latvijai pieejamajiem ES struktūrfondu līdzekļiem cilvēku prasmju, zināšanu un darba spēju attīstīšanai, īstenojot Vienotā programmdokumenta prioritāti "Cilvēkresursu attīstība un nodarbinātības veicināšana". ESF mērķis ir veicināt nodarbinātību, samazināt diskrimināciju un nevienlīdzību darba tirgū (EQUAL starptautiskā sadarbības programma), sniegt atbalstu cilvēkresursu attīstībai, pilnveidojot cilvēka prasmes, zināšanas un darbības, kā arī sekmēt informācijas sabiedrības izveidi.
- **Eiropas Lauksaimniecības vadības un garantiju fonds (ELVGF)** atbalsta lauksaimniecības pārstrukturēšanas un lauku attīstības veicināšanas pasākumus.

Līgatnes pagasta padomei ir iespējas pretendēt galvenokārt uz finansējumu no ERAF.

15.2. Prioritātes un ES fondu atbalstītās apakšprioritātes

Valsts attīstības plāns paredz virzīt ES finansējumu, lai līdzfinansētu projektus, kas atbilst šādām prioritātēm:

- 1. PRIORITĀTE - LĪDZSVAROTAS TERITORIĀLĀS ATTĪSTĪBAS VEICINĀŠANA*
- 2. PRIORITĀTE - UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN INOVĀCIJU VEICINĀŠANA*
- 3. PRIORITĀTE - CILVĒKRESURSU ATTĪSTĪBA UN NODARBINĀTĪBAS VEICINĀŠANA*
- 4. PRIORITĀTE - LAUKU UN ZIVSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS VEICINĀŠANA*

15.2.1. ERAF FINANSĒJUMS

1. prioritāte - līdzsvarotas teritoriālās attīstības veicināšana paredz sekojošas apakšprioritātes:

1.1. Vides infrastruktūras un tūrisma attīstības uzlabošana:

- 1.1.1. Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar cilvēkekvivalentu zem 2000;
- 1.1.2. Sadzīves atkritumu dalīšanas un dalītās savākšanas punktu izveide;
- 1.1.3. Vides prasībām neatbilstošu atkritumu izgāztuvju slēgšana un rekultivācija;
- 1.1.4. Siltumapgādes sistēmu modernizācija atbilstoši vides prasībām un energoefektivitātes paaugstināšana;
- 1.1.5. Dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma tūrisma punktu izveidošana un attīstība;

1.2. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstība:

- 1.2.1. Elektroniskās pārvaldes infrastruktūras bāzes attīstība un pilnveidošana;
- 1.2.2. Publisko interneta pieejas punktu izveide;
- 1.2.3. Informācijas un sakaru tīklu attīstība ģeogrāfiski attālinātajās teritorijās.

1.3. Izglītības, veselības aprūpes un sociālās infrastruktūras attīstība:

- 1.3.1. Sociālās infrastruktūras uzlabošana un alternatīvo sociālo pakalpojumu attīstība;
 - 1.3.1.1. *Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana.*
 - 1.3.1.2. *Alternatīvo sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu attīstība.*

15.2.2. ESF FINANSĒJUMS

ESF finansējums atbilstoši Līgatnes pagasta ilgtermiņa un īstermiņa mērķiem var tikt izmantots šādiem 3. prioritātes pasākumiem:

1. pasākums “Nodarbinātības veicināšana” :

1. Nodarbināto kvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas veicināšana;
2. Aktīvo nodarbinātības pasākumu attīstība bezdarbniekiem;
3. Nepieciešamo apmācību un konsultāciju nodrošināšana uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanai;
4. Atbalsts kapacitātes stiprināšanai par darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas ieviešanu atbildīgajās institūcijās, informācijas izplatīšanai un izpratnes paaugstināšanai.

3. pasākums “Sociālās atstumtības mazināšana”:

1. Apmācību nodrošināšana sociālās atstumtības riska grupām, t.sk. informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) atbalsts invalīdiem;
2. Subsidēto darba vietu izveidošana;
3. Uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības attīstība sociālās atstumtības riska grupām, t.sk. atbalsts IKT invalīdiem;
4. Sociālās rehabilitācijas programmu piedāvājuma palielināšana, t.sk. atbalsts IKT invalīdiem;
5. Sociālā darba speciālistu apmācību programmu īstenošana;

6. Pedagoģiskās korekcijas programmu attīstība;
7. Bērnu un jauniešu ar īpašām vajadzībām integrācija vispārējā izglītības sistēmā.

15.2.3. ELVGF FINANSĒJUMS

Pašreizējās politikas ietvaros no **ELVGF** finansējums var tikt piešķirts šādiem pasākumiem Līgatnes pagastā:

4.1. Apakšprioritāte Lauksaimniecības un lauku attīstības veicināšana:

4.1.1. Investīcijas lauksaimniecības uzņēmumos:

- Investīcijas jaunu iekārtu, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzēti lauksaimniecības produktu ražošanai;
- Lauksaimniecības produktu ražošanas ēku un būvju būvdarbi, rekonstrukcija un renovācija un nepieciešamo būvmateriālu iegāde;
- Lopkopībā investīcijas ganāmpulka ģenētiskās kvalitātes paaugstināšanai, iegādājoties augsti ražīgus dzīvniekus, kam ir ciltsgrāmata un kas aizstāj uzņēmumā esošos dzīvniekus;
- Investīcijas ilggadīgajos stādījumos.

4.1.2. Atbalsts jaunajiem zemniekiem:

- Lauksaimniecības uzņēmuma dibināšana pirmo reizi.

4.1.3. Lauksaimniecības produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana;

4.1.4. Pasākums Lauku teritorijas pārveidošana un attīstības veicināšana:

- Zemes ielabošana;
- Invazīvo augu apkarošana un aizaugušās neizmantotās lauksaimniecības zemes attīrīšana no krūmājiem un invazīvajām nezālēm;
- Lauksaimniecisko un lauksaimniecībai tuvo aktivitāšu dažādošana,
- Investīcijas pamatpakalpojumu nodrošināšanai lauku iedzīvotājiem un lauku ekonomikas vajadzībām;
- Lauku tūrisma un amatniecības veicināšana.

4.1.5. Mežsaimniecības attīstība:

- Lauksaimniecībā neizmantoto zemju apmežošana;
- Atbalsts mazvērtīgo mežaudžu vai koku sugu nomaiņai, lai paaugstinātu bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko vērtību;
- Mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana ugunsgrēku radīto postījumu vietās, attiecīgu ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana (apakšaktivitāte "Mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana ugunsgrēku radīto postījumu vietās").

15.3. Priekšnoteikumi ES fondu izmantošanai

Lai Līgatnes pagasta pašvaldība saņemtu struktūrfondu atbalstu, ir jābūt sekojošiem priekšnoteikumiem:

- Izstrādāts Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plāns (pretējā gadījumā potenciālajam projekta pieteicējam nav iespējas pamatot sava projekta nozīmi pašvaldības un reģiona attīstības kontekstā);
- Izstrādāts un apstiprināts Līgatnes pagasta teritorijas plānojums;
- Sakārtota pagasta padomes finanšu vadība;
- Sakārtota pašvaldības īpašumu struktūra;
- Jābūt finanšu resursu pieejamībai iecerētā projekta īstenošanai.

Vidzemes plānošanas reģiona telpiskās struktūras plāns šobrīd ir izstrādes stadijā un notiek 1.redakcijas sabiedriskā apspriešana.

Līgatnes pagasta teritorijas plānojums ir izstrādes stadijā, līdz ar to ir iespējas piesaistīt ES fondu līdzekļus.

Finanšu plūsmas uzskaiti pagasta padomē veic algoti finanšu speciālisti - galvenā grāmatvede, galvenās grāmatvedes vietnieks, nodokļu grāmatvede un grāmatvede darbā ar valsts pasūtījumiem, kā arī atbilstoši likumam „Par pašvaldībām” ir izveidota finanšu komiteja.

Svarīgi ir nodrošināt caurredzamu īpašuma struktūru - izdalot pašvaldību funkciju veikšanai speciāli izveidotus uzņēmumus ārpus pašvaldības bilances un nodrošinot to finanšu uzskaites kvalitāti, vai skaidri nodalot dažādu aktivitāšu veidotās finanšu plūsmas pašvaldības finanšu uzskaites sistēmā. Tas citu starpā ļaus rast skaidrību par pievienotās vērtības nodokļa finansējuma iespējām.

Pašvaldībai kā jebkuram citam projekta pieteicējam ir jānodrošina finansējums projekta īstenošanai, no kura daļa tiks kompensēta pēc projekta vai tā daļas noslēguma un atbilstošo pārbaužu pozitīvo rezultātu saņemšanas. Rīcības programmas uzdevums ir noteikt ilgtermiņa un īstermiņa mērķiem atbilstošās rīcības/projektus pa laika periodiem, tādējādi izlīdzinot pašvaldības līdzfinansējuma slodzi. Reizi gadā (ja nepieciešams, arī biežāk) var pārskatīt rīcības programmu.

Lai sekmētu kvalitatīvu projektu sagatavošanu un realizāciju, Līgatnes pagasta padomei ir nepieciešams izveidot pastāvīgu štata vietu - attīstības plānošanas speciālists.

Saistībā ar ES finansiālo palīdzību, nepieciešams veidot lielus kompleksus projektu pieteikumus, kuros iesaistās gan uzņēmēji, gan pašvaldība, sekmējot kā uzņēmējdarbības, tā infrastruktūras attīstību.

Sīkāka informācija par ES struktūrfondiem:

- 1) www.esfondi.lv
- 2) Eiropas Sociālais fonds – www.spf.lv
- 3) Lauku atbalsta dienests – www.lad.gov.lv
- 4) LR Finanšu ministrija – www.fm.gov.lv
- 5) LR Labklājības ministrija – www.lm.gov.lv
- 6) LR Vides ministrija – www.vidm.gov.lv
- 7) LR Ekonomikas ministrija – www.em.gov.lv
- 8) Sabiedrības integrācijas fonds – www.lsif.lv
- 9) Centrālā finanšu un līgumu aģentūra – www.cfca.gov.lv u.c.